

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **O.B.**, bytom Č., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Nitre**, Štefánikova trieda č. X., Nitra, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 2011/00351-1568/04-R-III zo dňa 16.2.2011, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sp/12/2011-18 zo dňa 29.4.2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sp/12/2011-18 zo dňa 29.4.2011 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporcu č. 2011/00351-1568/04-R-III zo dňa 16.2.2011 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie č. 2011/00351-1568/04-R-III zo dňa 16.2.2011, ktorým odporca podľa ustanovení zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky

č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) rozhodol o reštitučnom nároku navrhovateľa k pozemkom v k.ú. K. a D. tak, že navrhovateľovi nepriznal vlastnícke právo, ani právo na náhradu za pozemky z dôvodu nepreukázania splnenia podmienky uvedenej v § 3 ods. 1 zákona. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že odporcovi ich náhradu nepriznal.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že správny orgán dostatočne zistil stav vecí, z ktorého vyvodil správne skutkové i právne závery; odhliadnuc od záveru, že právnym predchodcom navrhovateľa bola vyplatená finančná náhrada aj za pozemok parc. č. X., vo vl. č. X. – pretože tomuto záveru nekorešponduje rozhodnutie ONV v Nitre č. Výst. 397/76-Be zo dňa 27.9.1976. Podľa krajského súdu však tento omyl v posúdení správnym orgánom nerobí jeho záver nezákonným, najmä z dôvodu, že navrhovateľ nepreukázal podmienky uvedené v § 3 ods. 1 zákona.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku posúdil jednotlivé nároky navrhovateľa samostatne. K pozemku s parc. č. X., vl. č. X. uviedol, že vyvlastňovacím rozhodnutím č. Výst. 397/76-Be zo dňa 27.9.1976 neprešli pozemky do vlastníctva štátu, pretože náhrada bola vyplatená len za porasty a budovu, no pozemok ostal vo vlastníctve pôvodných vlastníkov – O. a E. Tomuto záveru svedčí podľa krajského súdu aj skutočnosť, že navrhovateľ uvedený pozemok zdedil po svojich právnych predchodcoch (D 3732/92 a D 2271/98-70). Teda žiadateľ o navrátenie vlastníctva k pozemku je už jeho vlastníkom.

K pozemku s parc. č. X., vl. č. X., poukázal krajský súd predovšetkým na to, že uvedená nehnuteľnosť patrila Pasienkovému spoločenstvu K., ktorého bol právny predchodca navrhovateľa členom. K tomuto pozemku si uplatnili reštitučný nárok členovia pasienkového spoločenstva a vedie sa o tom samostatné konanie.

V súvislosti s reštitučným nárokom k pozemku s parc. č. X., PK vl. č. X., navrhovateľ v konaní nepreukázal reštitučný titul, ani vlastnícke právo po pôvodnej vlastníčke.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom poukázal na vyhlášku č. 47/1949 Zb. a na skutočnosť, že náhrada za pozemky (1 152 Kčs) bola veľmi nízka; za znehodnotený vinič v hodnote 83 000 Kčs odmieta štátu vrátiť. Ďalej uviedol, že parcela

X./2 bola prededená po otcovi aj matke. K urbárskemu pozemku uviedol, že z jeho strany je neriešiteľný, pretože člen môže získať vlastníctvo len pomocou pozemkového úradu. Na záver dodal, že žiada o prejednanie parc. č. X., PK vl.č. X., na ktorý uplatnil nárok 1.4.2004.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1, § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že je potrebné rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie odporcu zrušiť a vrátiť mu vec na nové konanie. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 6. marca 2012 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis odporcu, vyplýva, že navrhovateľ si podaním zo dňa 28.12.2004, doručeným odporcovi dňa 31.12.2004, uplatnil na Obvodnom pozemkovom úrade v Nitre nárok na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v k.ú. K. a D., podľa zákona a to ku:

- PK vl. č. X., parc. č. X., po pôvodných vlastníkoch O.O. a H., ktorý bol vyvlastnený rozhodnutím ONV v Nitre č. Výst. 397/76 Be zo dňa 27.9.1976
- PK vl. č. X., parc. č. X., „na časť člena urbariátu“
- PK vl. č. X., parc. č. X., po pôvodnej vlastníčke H..

V návrhu uviedol, že náhradu si uplatňuje z dôvodu, že vyvlastnenie vo všetkých troch prípadoch bolo prevedené za veľmi nevýhodnú cenu.

Odporca v preskúvanom rozhodnutí vyslovil, že navrhovateľ nepreukázal splnenie podmienky uvedenej v § 3 ods. 1 zákona pre navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady za pozemky v k.ú. K. a D.. V súvislosti s pozemkom PK vl. č. X., parc. č. X., uviedol, že skúmaním znaleckého posudku z 12.12.1974 dospel k záveru, že sumy z ocenenia boli

vyplatené spolu (porasty, stavba i pozemok) tak, ako boli v posudku uvedené. K pozemkom v PK vložke č. X. a X. uviedol, že nebol preukázaný prechod vlastníctva na štát, ani vlastníctvo žiadateľa alebo jeho predchodcu.

Navrhovateľ napadol uvedené rozhodnutie opravným prostriedkom odôvodneným tým, že parc. č. X. a X. boli zdedené, lebo na vyvlastnený účel neboli do troch rokov od vyvlastnenia užívané.

Podľa § 1 zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, b) lesný pôdny fond.

Podľa § 2 zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len "rozhodujúce obdobie") spôsobom uvedeným v ustanovení § 3 (ods. 1).

V zmysle § 3 ods. 1 zákona oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená (l/) alebo v dôsledku vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady (m/).

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu o nevyhovení opravnému prostriedku navrhovateľa a potvrdení rozhodnutia odporcu č. 2011/00351-1568/04-R-III zo dňa 16.2.2011, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s odôvodnením odporcu i krajského súdu v časti týkajúcej sa reštitučného nároku k pozemkom PK vl. č. X., parc. č. X., v k.ú. K. a PK vl. č. X., parc. č. X., v k.ú. D.. Navrhovateľ ani pri jednom z týchto pozemkov nepreukázal prechod na štát niektorým z dôvodov v zmysle § 3 ods. 1 zákona a odporcovi počas konania nepredložil žiadne doklady svedčiace o niektorom z reštitučných titulov. Ako to vyplynulo z vyjadrenia odporcu na pojednávaní pred krajským súdom, v inom samostatnom konaní sa rieši žiadosť (bývalých) urbárikov obce K. a teda je zrejmé, že ak bol navrhovateľ, resp. jeho právni predchodcovia urbárikmi, bude príslušný podiel navrhovateľa riešený v tomto osobitnom konaní. S týmto odôvodnením sa zrejme stotožnil aj navrhovateľ – možno to usudzovať z jeho odvolania (predposledný odsek, č. I. 24).

Odvolačí súd sa však nestotožnil so skutkovými zisteniami a odôvodnením odporcu v časti týkajúcej sa pozemku PK vl. č. X., parc. č. X., keď v preskúmanom rozhodnutí konštatoval, že za vyvlastnený pozemok bola vyplatená náhrada a preto neboli naplnené dôvody pre reštitúciu v zmysle zákona. Na pojednávaní pred krajským súdom do zápisnice odporca uviedol, že v súčasnosti ide o pozemok vedený na LV č. X., k.ú. K., pri ktorom sa vykazuje vlastnícke právo štátu, no podľa neho ide o dvojité vlastníctvo jednak štátu a jednak navrhovateľa. Rovnako sa nestotožnil ani so záverom krajského súdu, že pozemok neprešiel do vlastníctva štátu, pretože náhrada bola vyplatená len za porasty a budovu, nie za pozemok a teda že navrhovateľ sám je vlastníkom tohto pozemku, pretože ho získal dedením po svojom otcovi (D 3732/92) a matke (D 2271/98).

Z predložených dokladov vyplýva, že sporný pozemok bol spolu s ďalšími pozemkami predmetom vyvlastňovacieho rozhodnutia vydaného dňa 27.9.1976, pod č. Výst. 397/76-Be, ONV, odborom výstavby a ÚP v Nitre. Vyvlastnený bol O. v ½ a E. v ½, v celkovej výmere 6 150m², a mala zaň byť poskytnutá náhrada vo výške spolu 2 460 Kčs určená podľa vyhlášky č. 47/1969 Zb. (0,40 Kčs za 1m²); okrem toho mala byť poskytnutá aj náhrada za porasty a za budovu. Náhrady, ktoré mali byť poskytnuté, boli určené znaleckým posudkom zo dňa 12.12.1974. Doklady o vyplatení náhrady za vyvlastnenú pôdu sa nepodarilo v konaní získať. Navrhovateľ v čestnom prehlásení zo dňa 2.9.2010 prehlásil, že za parc. č. X. nebola vyplatená náhrada za pôdu, v odvolaní proti rozsudku krajského súdu, ako aj v samotnej žiadosti o reštitúciu však tvrdil, že náhrada za pôdu bola veľmi nízka. Pred krajským súdom tiež tvrdil, že ½ pozemku zdedil a že vyvlastnený pozemok nikdy neslúžil účelu vyvlastnenia,

pretože na spornej parcele je lúka, asi kilometer ďalej bol postavený tankodrom. Sporný pozemok je v súčasnosti vedený na LV č. X., k.ú. K. a výlučným vlastníkom (aj podľa aktuálneho výpisu na katastrálnom portáli) je Slovenská republika.

Z osvedčenia o dedičstve po matke navrhovateľa, č. D 2271/98-70, Dnot 231/98, je zrejmé, že navrhovateľ mal nadobudnúť titulom dedenia $\frac{1}{2}$ pozemku vedeného na PK vl. č. X., parc. č. X., roľa, vo výmere 6 150m². Nadobudnutie vlastníctva k uvedenému podielu sporného pozemku však nebolo nikdy zaznačené v katastri.

Z osvedčenia o dedičstve po otcovi navrhovateľa č. D 3732/92, Dnot 18/94, však nevyplýva – ako mylne konštatoval krajský súd, že predmetom dedenia mal byť aj príslušný $\frac{1}{2}$ -čný podiel sporného pozemku. Predmetom dedenia boli okrem iného nehnuteľnosti vedené vo vl. č. X., X., X., X., X., X., X. a X. – nie však pozemky vo vl. č. X. Preto je v tomto smere záver krajského súdu nesprávny a nekorešpondujúci s obsahom spisu.

Rovnako sa odvolací súd nestotožňuje so záverom krajského súdu, odlišným od názoru odporcu, že za pozemky nebola vyplatená náhrada a že pozemky neprešli do vlastníctva štátu. V tomto smere krajský súd uvedené len konštatoval bez toho, aby svoj záver podoprel konkrétnymi dôkazmi.

Podľa odvolacieho súdu zo zabezpečených dokladov skôr vyplýva, že pozemky boli vyvlastnené za náhradu (tak, ako bola určená znaleckým posudkom z 12.12.1974). Nakoniec aj navrhovateľ vo svojej žiadosti o reštitúciu zo dňa 28.12.2004 ako aj v odvolaní uviedol, že náhrada za pozemky bola veľmi nízka. Preto v tomto smere sa odvolací súd stotožnil so záverom odporcu.

Rozhodnutie odporcu je však napriek tomu nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené a to z dôvodu, že hoci odporca počas konania tvrdil, že k spornému pozemku existuje dvojité vlastníctvo, v preskúvanom rozhodnutí na to vôbec nepoukázal. V rozhodnutí len konštatoval, že pozemok bol vyvlastnený za náhradu a vlastní ho štát a nebol preukázaný uplatnený reštitučný titul podľa § 3 ods. 1 zákona (bez toho, aby tento bližšie špecifikoval). V rozhodnutí nespomenul, že prededená bola pravdepodobne $\frac{1}{2}$ pozemku, hoci nikdy nebolo zapísané vlastníctvo v prospech navrhovateľa, preto možno

dôvodne konštatovať, že odporca nezistil dostatočne skutkový stav. Nezaoberal sa ani tým, či by prípadne k zvyšnej časti sporného pozemku neprináležal reštitučný titul v zmysle § 3 ods. 1 písm. l/ zákona, keďže odporca konštatoval, že pozemok bol vyvlastnený za náhradu a podľa tvrdenia navrhovateľa neslúžil účelu na ktorý bol vyvlastnený.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že je potrebné rozhodnutie súdu prvého stupňa zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu sa zrušuje z dôvodov podľa § 250j ods. 2, písm. c/ a d/ OSP a vec mu vracia na nové konanie (§ 250l ods. 2 v súvislosti s § 250ja ods. 3 OSP).

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP, keď navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo hoci v tomto konaní úspešný, náhradu trov si neuplatnil. Odporcovi zákon priznanie náhrady trov konania neumožňuje.

P o u č e n i e : Protí tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 6. marca 2012

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová